

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
mart



**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON



74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982



muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr.
2026-yil, mart.*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti



MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI BAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	
MAHALLIY BUDJETLARNING DAROMAD BAZASINI KENGAYTIRISH ASOSIDA XARAJATLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	74
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARI VA PREFERENSIYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	77
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	



РАЗВИТИЕ OPEN BANKING КАК ДРАЙВЕР ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ В УЗБЕКИСТАНЕ	80
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр ўғли	
NAVIGATING TAX RISKS ARISING IN THE MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	83
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
DVIGATELNING TASHQI TEZLIK TAVSIFNOMASIGA DVIGATEL QUVVATI, TIRSAKLI VALINING MAKSIMAL AYLANISHLAR SONI, SOATLI YONILG'I SARFI VA SOLISHTIRMA YONILG'I SARFLARIGA TA'SIRI.....	86
Abdug'aniyev Shohruh Oxunjon o'g'li, Abdusattorov Nodirjon Abdujalil o'g'li	
FROM TRADITIONAL BANKING TO FINTECH ECOSYSTEMS: PERFORMANCE IMPLICATIONS	90
Rano Parpieva	
ZAMONAVIY SHAROITDA MEHNAT MOTIVATSIYASI NAZARIYASINI RIVOJLANTIRISHDA INSONIY MUNOSABATLAR MAKTABINING AHAMIYATI	92
Aslanov Aziz Mexmonovich	
ВОДНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОМПРОМИСС В СИСТЕМЕ ЦУР УЗБЕКИСТАНА: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ МЕЖЦЕЛЕВЫХ КОНФЛИКТОВ	96
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
THE ECONOMIC IMPORTANCE OF INTERNATIONAL TRADE AND ITS ROLE IN GLOBAL GROWTH	99
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	
AHOLINING MOLYAVIY FIRIBGARLIKKA ALDANISH EHTIMOLINI KAMAYTIRISHDA MOLYAVIY TA'LIMNING O'RNI.....	102
Irgashev Anvar Farxodovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TASHQI SAVDONI OPTIMALLASHTIRISH VA ENERGETIKA XAVFSIZLIGINI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	105
Nosirbekov Sanjarbek Toxirbekovich	



SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TASHQI SAVDONI OPTIMALLASHTIRISH VA ENERGETIKA XAVFSIZLIGINI BOSHQARISH MEXANIZMLARI

Nosirbekov Sanjarbek Toxirbekovich

mustaqil tadqiqotchi

Email: ssanjarr@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tezisda tashqi savdo jarayonlarini optimallashtirish hamda energetika xavfsizligini ta'minlashda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli tahlil qilinadi. Tadqiqotda sun'iy intellektga asoslangan modellar yordamida logistika jarayonlarini takomillashtirish, talabni prognozlash va energiya tizimlarini samarali boshqarish imkoniyatlari o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt yechimlari operatsion samaradorlikni oshirish, risklarni kamaytirish hamda resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlashda muhim vosita hisoblanadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, tashqi savdo, energetika xavfsizligi, logistika, prognozlash, raqamli transformatsiya, boshqaruv tizimi.

Abstract. This thesis analyzes the role of artificial intelligence technologies in optimizing foreign trade processes and ensuring energy security. The study examines the possibilities of improving logistics processes, forecasting demand, and effectively managing energy systems through artificial intelligence-based models. The results demonstrate that artificial intelligence solutions serve as an important tool for increasing operational efficiency, reducing risks, and ensuring the rational use of resources.

Keywords: artificial intelligence, foreign trade, energy security, logistics, forecasting, digital transformation, management system.

Аннотация. В данной тезисной работе анализируется роль технологий искусственного интеллекта в оптимизации процессов внешней торговли и обеспечении энергетической безопасности. В исследовании рассмотрены возможности совершенствования логистических процессов, прогнозирования спроса и эффективного управления энергетическими системами с использованием моделей на основе искусственного интеллекта. Результаты показывают, что решения, основанные на искусственном интеллекте, являются важным инструментом повышения операционной эффективности, снижения рисков и рационального использования ресурсов.

Ключевые слова: искусственный интеллект, внешняя торговля, энергетическая безопасность, логистика, прогнозирование, цифровая трансформация, система управления.

KIRISH

Zamonaviy global iqtisodiyot sharoitida tashqi savdo samaradorligini oshirish hamda energetika xavfsizligini ta'minlash davlat iqtisodiy barqarorligining muhim omillaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining jadal rivojlanishi ushbu sohalarda yangi boshqaruv mexanizmlarini joriy etish imkonini yaratmoqda. Ayniqsa, katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash, talab va taklifni prognozlash hamda risklarni oldindan aniqlash imkoniyatlari sun'iy intellektning amaliy ahamiyatini yanada oshirmoqda.

Tadqiqotning maqsadi sun'iy intellekt asosida tashqi savdo jarayonlarini optimallashtirish va energetika xavfsizligini boshqarish mexanizmlarini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqotda tahliliy, taqqoslash va tizimli yondashuv usullaridan foydalanildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt texnologiyalarining tashqi savdo jarayonlariga integratsiyasi logistika samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Xususan, mashinali o'qitish algoritmlari asosida ishlab chiqilgan modellar yuk oqimlarini optimallashtirish, transport marshrutlarini qisqartirish hamda yetkazib berish muddatlarini prognozlash orqali operatsion xarajatlarni kamaytirishga xizmat qiladi. Bunday tizimlar real vaqt rejimida katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash imkoniyatiga ega bo'lib, bu tashqi savdo operatsiyalarining tezkorligi va aniqligini oshiradi.

Shuningdek, sun'iy intellekt bo'xona va nazorat tizimlarida ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Al asosidagi avtomatlashtirilgan tizimlar risklarni baholash, noqonuniy operatsiyalarni aniqlash hamda hujjatlarni tekshirish jarayonlarini tezlashtirish imkonini beradi. Bu esa nafaqat tashqi savdo samaradorligini oshiradi, balki davlat nazorati tizimining shaffofligi va ishonchliligini ham ta'minlaydi.

Energetika sohasida esa sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanilishi keng imkoniyatlarni yaratmoqda. Xususan, energiya ishlab chiqarish va iste'mol qilish jarayonlarini optimallashtirishda prognozlash modellari muhim rol o'ynaydi. Mashinali o'qitish algoritmlari energiya talabidagi o'zgarishlarni oldindan aniqlash, energiya taqsimotini muvozanatlashtirish hamda ortiqcha yuklanishlarning oldini olish imkonini beradi. Bu esa energetika tizimining barqarorligini oshirish va energiya resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlaydi.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt asosidagi monitoring tizimlari energetika infratuzilmasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan nosozliklarni oldindan aniqlashga xizmat qiladi. Masalan, sensorlar orqali yig'ilgan ma'lumotlar asosida ishlab chiqilgan algoritmlar texnik muammolarni dastlabki bosqichlarda aniqlab, favqulodda holatlarning oldini olish imkonini beradi. Bu esa energetika xavfsizligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt texnologiyalarini tashqi savdo va energetika sohalariga joriy etish nafaqat operatsion samaradorlikni oshiradi, balki strategik boshqaruv sifatini ham yaxshilaydi. Xususan, katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish orqali qaror qabul qilish jarayonining aniqligi ortadi, risklar kamayadi hamda uzoq muddatli rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish imkoniyatlari kengayadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari tashqi savdoda global qiymat zanjirlarini (global value chains) samarali boshqarishda ham muhim rol o'ynaydi. Xususan, AI asosidagi analitik platformalar yordamida bozordagi narxlar dinamikasi, talab o'zgarishlari va raqobatchilar faoliyati real vaqt rejimida tahlil qilinadi. Bu esa eksport-import operatsiyalarini yanada moslashuvchan va strategik jihatdan samarali tashkil etish imkonini beradi. Natijada korxonalar bozor kon'yunkturasiga tez moslashib, o'z raqobatbardoshligini oshirish imkoniga ega bo'ladi.

Shuningdek, energetika tizimlarida sun'iy intellektidan foydalanish qayta tiklanuvchi energiya manbalarini integratsiya qilishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Quyosh va shamol energiyasi kabi manbalarining o'zgaruvchan tabiati sababli ularni an'anaviy energetika tizimiga moslashtirish murakkab jarayon hisoblanadi. Sun'iy intellekt asosidagi prognozlash va optimallashtirish algoritmlari esa energiya ishlab chiqarish va iste'mol qilish o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga yordam beradi. Bu esa nafaqat energetika xavfsizligini mustahkamlaydi, balki ekologik barqarorlikni ta'minlashga ham xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sun'iy intellekt texnologiyalarini tashqi savdo va energetika sohalariga joriy etish ushbu tizimlarning samaradorligini oshirish, xarajatlarni kamaytirish hamda risklarni boshqarishning muhim omili hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt asosidagi modellar logistika jarayonlarini optimallashtirish, bojxona nazoratini avtomatlashtirish va savdo operatsiyalarining shaffofligini ta'minlash orqali tashqi savdo samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Energetika sohasida esa sun'iy intellekt texnologiyalari energiya ishlab chiqarish va taqsimot jarayonlarini muvofiqlashtirish, iste'molni prognozlash hamda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan texnik nosozliklarni oldindan aniqlash orqali energetika xavfsizligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, real vaqt rejimida ma'lumotlarni qayta ishlash imkoniyati energiya tizimlarining uzluksiz va barqaror ishlashini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt asosidagi boshqaruv tizimlarini keng joriy etish uchun raqamli infratuzilmani rivojlantirish, ma'lumotlar bazalarini kengaytirish va malakali kadrlar tayyorlash zarur. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi chora-tadbirlarning izchil amalga oshirilishi ushbu jarayonning samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, sun'iy intellekt texnologiyalarini integratsiya qilish tashqi savdo va energetika sohalarining barqaror rivojlanishini ta'minlash, resurslardan oqilona foydalanish hamda milliy iqtisodiy xavfsizlikni mustahkamlashning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

Brynjolfsson E., McAfee A. *The Business of Artificial Intelligence*. — Boston: Harvard Business Review Press, 2017.

[Harvard Business Review Press](#)

World Bank. *World Development Report: Data for Better Lives*. — Washington D.C., 2023. [World Bank](#)

International Energy Agency (IEA). *Artificial Intelligence and Energy*. — Paris, 2022. [International Energy Agency \(IEA\)](#)

UNCTAD. *Digital Economy Report*. — Geneva, 2023. [UNCTAD](#)

OECD. *AI in Trade and Supply Chains*. — Paris, 2022. [OECD](#)

Bughin J., Seong J., Manyika J., Chui M., Joshi R. *Notes from the AI Frontier: Modeling the Impact of AI on the World Economy*. — McKinsey Global Institute, 2018. [McKinsey & Company](#)

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**





+998 93 718 40 07



<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>



t.me/yait_2100